

Article publicat al *Diario de Mallorca* de dissabte dia 29 d'abril de 2006, pàgina 48:

TRIBUNA

Unitat!

ANTONI BENNÀSSAR MOYÀ

El 25 de maig de 2003, contra tot pronòstic, el denominat Pacte de Progrés, primera experiència d'un govern d'esquerres a la comunitat autònoma de les Illes Balears, sortia derrotat davant el Partit Popular. La depressió entre la gent progressista d'aquesta terra fou majúscula, i es començà un període denominat "de reflexió" que encara avui, gairebé tres anys després, perdura.

L'anàlisi freda de les dades no era tan dramàtica per a l'esquerra com es podia presumir d'inici. Així, el Partit Popular va guanyar les eleccions amb un resultat de 192.209 vots, mentre que l'esquerra en sumà 180.220 (PSOE: 121.425; PSM: 33.920; Esquerra Unida-Els Verds: 20.797; Els Verds de Menorca i Eivissa: 2.411; ERC: 1.667). Poc més de 12.000 votants i una llei electoral que afavoria la concentració del vot havien decidit el govern de la comunitat.

Intentant deixar enrere els plors del passat, ara, a menys d'un any de les properes eleccions autonòmiques, es fa necessari analitzar les possibilitats de futur de l'esquerra illenca. Així, esdevé cabdal analitzar la normativa electoral i la seva influència sobre les estratègies polítiques dels partits d'esquerres.

El procediment electoral a les Illes està regulat per la Llei 8/1986, de 26 de novembre. El sistema electoral a les Balears està fortament condicionat per l'article 12.4 d'aquesta norma, que estableix que aquelles candidatures que no hagin obtingut almenys el 5 per cent dels vots vàlids a la circumscripció no seran tingudes en compte. Aquesta disposició fou introduïda mitjançant la Llei 4/1995, de 21 de març, als darrers mesos del Govern Cañellas, amb la clara intenció de fer desaparèixer Unió Mallorquina del Parlament balear.

L'article 12.4 de la llei electoral pot condicionar el proper resultat electoral. Així, si es presenten per separat els partits situats a l'esquerra del PSOE, és molt probable que cap no arribi al 5 per cent dels vots. Per justificar aquest auguri, ens podem fonamentar en dues dades: primera, l'augment poblacional que ha viscut aquesta terra, que la situa molt a prop del milió d'habitants. Segona, la situació de desconcert i crisi interna que viuen bona part dels partits de l'esquerra política illenca. Així, si es complís el negre pronòstic, resultaria que desenes de milers de vots d'esquerres se n'anirien a la paperera sense que haguessin servit per obtenir representació parlamentària. La divisió de l'esquerra hauria estat la gran arma per a una majoria absoluta del Partit Popular.

Les diferències entre l'esquerra política, en la majoria d'ocasions, són mínimes. Els grans eixos de compromís són comuns per a bona part dels votants d'esquerres. La defensa del territori, la normalització lingüística, la lluita en favor dels desvalguts, la justícia social, la resistència enfront de l'abús dels poderosos i la pugna pels drets bàsics de l'individu són els mínims denominadors comuns que unifiquen, per damunt de diferències puntuals, la majoria de votants situats a l'esquerra de la socialdemocràcia.

Així, i segons la meva opinió, no té cap sentit mantenir un conjunt de sigles marejadores que fan que el votant esquerrà hagi de triar entre opcions polítiques que, en el fons, ideològicament no es diferencien gaire unes de les altres.

El futur de l'esquerra política illenca és en la integració. Les properes eleccions són cabdals per al futur d'aquest país i per al futur del progressisme. Per intentar afrontar la contesa electoral amb garanties i il·lusió seria necessari, al meu criteri, la integració de l'espai polític a l'esquerra del PSOE. No sé si hi hauria temps de fer una federació abans de l'any que ve, o si la fórmula jurídica d'inici hauria de ser la simple coalició electoral. El que sí que sembla imprescindible és la unificació de l'entramat caòtic de sigles que pugnen per captar el vot d'un electorat limitat. Per ventura, una coalició a l'estil "Progressistes per les Illes Balears" seria un bon primer pas amb vista a les properes autonòmiques. Després dels comicis, el més lògic seria integrar de manera permanent i estable els diferents grups i partits d'esquerreres en una estructura permanent. D'aquesta forma, la unitat federal esdevindria la millor arma per assolir una tasca política eficaç i recuperar l'esperança d'uns votants, a dia d'avui, força preocupats.

Antoni Bennàssar és professor de Dret Constitucional a la UIB.